

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**



NGUYỄN THỊ HƯƠNG

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC
Ở TRƯỜNG THPT ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN
THEO HƯỚNG TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ
CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2010

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**



NGUYỄN THỊ HƯƠNG

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC
Ở TRƯỜNG THPT ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN
THEO HƯỚNG TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ
CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH**

**CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
MÃ SỐ: 60. 14. 05**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. PHAN HỮU THAM

THÁI NGUYÊN - 2010

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới các thầy cô giáo trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên về sự tận tình giảng dạy và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, các đồng chí giáo viên và Ban thường vụ Đoàn trường THPT Đồng Hỷ về sự phối hợp, giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Phan Hữu Tham - người đã tận tình hướng dẫn và giúp đỡ tôi về khoa học để luận văn này được hoàn thành.

Tôi cũng xin được trân trọng cảm ơn lãnh đạo cơ quan thường trực Huyện đoàn Đồng Hỷ cùng các đồng chí đồng nghiệp của tôi, xin cảm ơn bạn bè, những người thân trong gia đình về sự khích lệ, động viên và tạo mọi điều kiện hỗ trợ tôi học tập và hoàn thành luận văn.

Mặc dù bản thân đã có nhiều cố gắng trong nghiên cứu và viết luận văn, song không thể tránh khỏi những thiếu sót. Kính mong nhận được những ý kiến chỉ dẫn, góp ý của các chuyên gia, các thầy cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Một lần nữa, tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2010

TÁC GIẢ

Nguyễn Thị Hương

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN	i
MỤC LỤC	ii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu:.....	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phạm vi nghiên cứu.....	4
7. Phương pháp nghiên cứu.....	4
8. Dự kiến những đóng góp mới của đề tài:.....	5
9. Cấu trúc của luận văn.....	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ CÔNG TÁC GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC VÀ QUẢN LÝ GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH Ở TRƯỜNG THPT ĐÔNG HỖ	6
1.1. Khái quát lịch sử nghiên cứu của vấn đề	6
1.2. Khái quát chung về giáo dục đạo đức	9
1.2.1. Khái niệm giáo dục đạo đức	9
1.2.1.1. Đạo đức	9
1.2.1.2. Giáo dục đạo đức	11
1.2.2. Vị trí của giáo dục đạo đức	12
1.2.3. Mục tiêu, nhiệm vụ, nội dung giáo dục đạo đức	13
1.2.3.1. Mục tiêu giáo dục đạo đức	13
1.2.3.2. Nhiệm vụ giáo dục đạo đức	13
1.2.3.3. Nội dung giáo dục đạo đức	14

1.2.4. Phương pháp, hình thức và nguyên tắc giáo dục đạo đức	14
1.2.4.1. Phương pháp giáo dục đạo đức	14
1.2.4.2. Hình thức giáo dục đạo đức.....	15
1.2.4.3. Nguyên tắc giáo dục đạo đức.....	16
1.3. Giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường THPT.....	17
1.3.1. Trường THPT trong hệ thống giáo dục quốc dân.....	17
1.3.2. Đặc điểm lứa tuổi HS THPT	19
1.3.3. Giáo dục đạo đức cho học sinh trường THPT	20
1.3.3.1. Nhiệm vụ giáo dục đạo đức cho học sinh ở Trường THPT.....	20
1.3.3.2. Nội dung giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường THPT	21
1.3.3.3. Hình thức giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường THPT	25
1.4. Quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường THPT	26
1.4.1. Khái niệm quản lý giáo dục	26
1.4.1.1. Quản lý.....	26
1.4.1.2. Quản lý giáo dục	26
1.4.2. Quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường THPT	28
1.4.2.1. Quản lý giáo dục đạo đức.....	28
1.4.2.2. Quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường THPT	28
1.5. Các yếu tố cơ bản tác động đến việc quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường THPT	30
Kết luận chương I.....	33
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH Ở TRƯỜNG THPT ĐỒNG HỖ.....	34
2.1. Vài nét khái quát về huyện Đồng Hỷ và trường THPT Đồng Hỷ.....	34
2.1.1. Vài nét khái quát về huyện Đồng Hỷ	34
2.1.2. Vài nét khái quát về trường THPT Đồng Hỷ	35
2.1.2.1. Về tổ chức.....	35
2.1.2.2. Về học sinh	36
2.1.2.3. Về cơ sở vật chất	36
2.1.2.4. Về chất lượng học tập của học sinh trong các năm học	37
2.1.2.5. Về phong trào văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao.....	38

2.2. Thực trạng Quản lý giáo dục đạo đức và hoạt động GDĐĐ của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh ở trường THPT Đồng Hỷ (Năm học 2007-2008, 2008 - 2009, 2009 - 2010)	39
2.2.1. <i>Thực trạng quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh trường THPT Đồng Hỷ</i>	39
2.2.1.1. <i>Quản lý mục tiêu, kế hoạch GDĐĐ cho học sinh</i>	39
2.2.1.2. <i>Quản lý nội dung GDĐĐ cho HS</i>	41
2.2.1.3. <i>Quản lý hình thức giáo dục đạo đức cho học sinh</i>	43
2.2.1.4. <i>Quản lý phương pháp giáo dục đạo đức cho học sinh</i>	44
2.2.2. <i>Thực trạng hoạt động GDĐĐ của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trường THPT Đồng Hỷ</i>	46
2.2.3. <i>Kết quả giáo dục đạo đức</i>	60
2.2.4. <i>Nguyên nhân những hạn chế trong giáo dục đạo đức</i>	67
Kết luận chương 2	70
Chương 3. MỘT SỐ BIỆN PHÁP QLGDĐĐ Ở TRƯỜNG THPT ĐỒNG HỖ THEO HƯỚNG TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH	71
3.1. Cơ sở của việc đề xuất các biện pháp	71
3.1.1. <i>Cơ sở lý luận</i>	71
3.1.2. <i>Cơ sở thực tiễn</i>	74
3.2. Một số biện pháp quản lý giáo dục ĐĐ ở trường THPT Đồng Hỷ theo hướng tăng cường vai trò của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh	76
3.2.1. <i>Nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của GDĐĐ và vai trò của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong công tác GDĐĐ cho HS</i>	76
3.2.1.1. <i>Mục tiêu của biện pháp</i>	76
3.2.1.2. <i>Nội dung và cách thực hiện biện pháp</i>	76

3.2.2. Thực hiện tốt công tác kế hoạch hoá việc QLGDĐĐ cho học sinh của Đoàn trường.....	78
3.2.2.1. Mục tiêu của biện pháp.....	78
3.2.2.2. Nội dung và cách thực hiện biện pháp	79
3.2.3. Quản lý việc xây dựng và triển khai kế hoạch hoạt động GDĐĐ cho học sinh của Đoàn trường.	80
3.2.3.1. Mục tiêu của biện pháp.....	80
3.2.3.2. Nội dung và cách thực hiện biện pháp	80
3.2.4. Xây dựng tập thể chi đoàn thanh niên tự quản	81
3.2.4.1. Mục tiêu của biện pháp.....	81
3.2.4.2. Nội dung và cách thực hiện biện pháp	82
3.2.5. Phối hợp các lực lượng GD, tăng cường vai trò của Đoàn trong tổ chức các hoạt động GDĐĐ cho HS.....	83
3.2.5.1. Mục tiêu của biện pháp.....	83
3.2.5.2. Nội dung và cách thực hiện biện pháp	83
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	87
3.4. Kiểm chứng về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp.....	89
Kết luận chương 3	91
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	92
1. Kết luận	92
2. Kiến nghị	94
2.1. Đối với trường THPT Đông Hỷ.....	94
2.2. Đối với Đoàn trường.....	95
2.3. Đối với gia đình học sinh.....	95
2.4. Đối với chính quyền, đoàn thể ở địa phương.....	95
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	96
PHỤ LỤC.....	100

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

GD	:	Giáo dục
GDĐĐ	:	Giáo dục đạo đức
GD&ĐT	:	Giáo dục và đào tạo
GDNGLL	:	Giáo dục ngoài giờ lên lớp
GVCN	:	Giáo viên chủ nhiệm
GVBM	:	Giáo viên bộ môn
HS	:	Học sinh
SV	:	Sinh viên
QL	:	Quản lý
QLGD	:	Quản lý giáo dục
QLGDĐĐ	:	Quản lý giáo dục đạo đức
QLHS	:	Quản lý học sinh
THCS	:	Trung học cơ sở
THPT	:	Trung học phổ thông
XH	:	Xã hội
CBGVNV	:	Cán bộ, giáo viên, nhân viên
CNH-HĐH	:	Công nghiệp hoá, hiện đại hoá
XHCN	:	Xã hội chủ nghĩa
CNXH	:	Chủ nghĩa xã hội
KHH	:	Kế hoạch hóa
TN	:	Thanh niên
ĐVTN	:	Đoàn viên thanh niên
BCH	:	Ban chấp hành
BTV	:	Ban thường vụ
TNCS	:	Thanh niên cộng sản
HD	:	Hoạt động
LL	:	Lực lượng
CT	:	Công tác

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1:	Chất lượng văn hoá của học sinh trường THPT Đồng Hỷ	37
Bảng 2.2:	Kết quả thi học sinh giỏi của HS trường THPT Đồng Hỷ	37
Bảng 2.3:	Kế hoạch QLGDĐĐ cho HS ở trường THPT Đồng Hỷ	40
Bảng 2.4:	Nội dung các phẩm chất ĐĐ đã được quan tâm GD cho HS ở trường THPT Đồng Hỷ.....	41
Bảng 2.5:	Các hình thức GDĐĐ cho HS ở trường THPT Đồng Hỷ.....	43
Bảng 2.6:	Các phương pháp GDĐĐ cho HS trường THPT Đồng Hỷ	45
Bảng 2.7:	Hình thức và mức độ triển khai, tổ chức các hoạt động GDĐĐ cho HS của Đoàn trường THPT Đồng Hỷ	47
Bảng 2.9:	Hiệu quả GDĐĐ đạt được từ việc triển khai các chương trình hoạt động của Đoàn trường THPT Đồng Hỷ.....	55
Bảng 2.10:	Mức độ đánh giá hiệu quả công tác tham mưu triển khai các hoạt động GDĐĐ của Đoàn trường THPT Đồng Hỷ.	57
Bảng 2.11:	Đánh giá về thực trạng ĐĐ của HS trường THPT Đồng Hỷ.....	61
Bảng 2.12:	Kết quả xếp loại đạo đức của học sinh trường THPT Đồng Hỷ các năm học (2007 - 2008; 2008 - 2009; 2009 -2010)	61
Bảng 2.13:	Những biểu hiện vi phạm đạo đức của học sinh trường THPT Đồng Hỷ trong các năm học.....	66
Bảng 2.14:	Một số nguyên nhân của những hạn chế trong GDĐĐ cho HS ở trường THPT Đồng Hỷ.....	68
Bảng 3.1:	Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết và khả thi của các giải pháp.....	90

DANH MỤC CÁC BIỂU

Biểu đồ 2.1:	Mức độ học sinh tham gia hoạt động GDĐĐ do Đoàn trường tổ chức	52
Biểu đồ 2.2.	Mức độ đánh giá hiệu quả tham mưu với cấp uỷ	57

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Lịch sử đã chứng minh sự phát triển kinh tế - xã hội của mỗi quốc gia do yếu tố con người quyết định, trong đó, thanh niên, HS, sinh viên giữ vai trò đặc biệt quan trọng - là lực lượng đông đảo bổ sung nguồn nhân lực cho đất nước. Với cách nhìn khoa học, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đánh giá cao vai trò, vị trí, khả năng của thanh niên đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc. Người cho rằng: *“Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên”*. Vì thế, trước khi Người đi xa, Người không quên căn dặn Đảng ta: *“Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và cần thiết”*. Trong nội dung bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau, Hồ Chí Minh đặt lên hàng đầu vấn đề bồi dưỡng lý tưởng và ĐĐ cách mạng. Trong Di chúc của mình, Người lưu ý: *“Đảng cần phải chăm lo, giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người kế thừa, xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa hồng, vừa chuyên”*.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng đã nói: *“Có tài mà không có đức thì là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó”*. Người còn dạy: *“Công tác giáo dục đạo đức trong nhà trường là một bộ phận rất quan trọng và có tính chất nền tảng của công tác giáo dục trong nhà trường xã hội chủ nghĩa. Dạy cũng như học phải biết chú trọng cả đức lẫn tài, đức là cái gốc của người cách mạng, đức là đạo đức cách mạng, đó là cái gốc rất quan trọng”* (Trích lời dạy của Bác Hồ - tháng 10/ 1964)

Thấm nhuần tư tưởng đó của Chủ tịch Hồ chí Minh, Nghị quyết Đại hội Đảng khoá VIII đã xác định *“Giáo dục là quốc sách hàng đầu”*, đồng thời, Nghị quyết TW5 (khoá VIII) đã chỉ ra nhiệm vụ của Giáo dục và Đào tạo là: